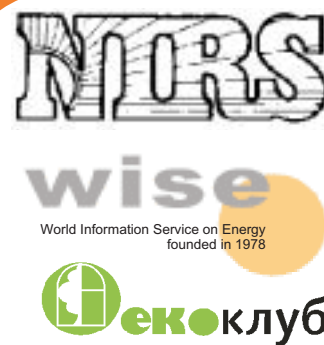

ЯДЕРНИЙ МОНІТОР

Видання Світової інформаційної служби з енергетики (WISE) та Інформаційного центру з ядерної енергетики (NIRS). Українська версія видається ММГО "Екоклуб".

СІЧЕНЬ-ЛЮТИЙ 2005 № 1 (16)

“Славнозвісна” американська компанія Холтек виграла тендер Енергоатому

В липні 2003 року НАЕК “Енергоатом” оголосив тендер на проектування, спорудження та введення в експлуатацію сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП) з ВВЕР реакторів Рівненської, Хмельницької та Південно-Української АЕС. Згідно з інформацією тендерного комітету НАЕК “Енергоатом” з проекту “Спорудження сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР” на вебсторінці компанії повідомляється, що *“Призначення СВЯП забезпечення безпечного прийняття, поводження, транспортування і зберігання відпрацьованих тепловиділяючих збірок (ВТВЗ) реакторів ВВЕР-1000 і ВВЕР-440 АЕС України”.*

Згідно з тією ж вебсторінкою в грудні 2005 року *“тендерний комітет, детально і всебічно вивчивши тендерні пропозиції учасників і зваживши всі “pro” і “kontra”, що стосувалися не тільки суто пропозицій учасників, але й стратегії та розвитку ДП НАЕК “Енергоатом” та ядерно-енергетичної галузі України загалом, прийняв остаточне рішення про перемогу в тендері присудити корпорації “Holtec International” (США)”.*

Багато засобів масової інформації (вписати які) повідомили, що сховище планується розмістити в зоні відчуження Чорнобильської АЕС. Відповідно, відходи будуть транспортуватися з майданчиків Рівненської, Хмельницької та Південно-Української АЕС до сховища, для чого, очевидно будуть використовуватися контейнери фірми Holtec.

Хочеться вірити, що фахівці Енергоатому при проведенні тендеру були чесними, об'єктивними і неупереджено обирали переможців. Володіння англійською мовою та читання закордонної преси не зараховували до професійних вимог ядерників різного калібру. Тому, знову ж таки, сподіваємось, що працівники тендерного

комітету Енергоатому не володіли поданою нижче інформацією.

Контейнери для зберігання та транспортування відпрацьованого палива виробництва компанії Holtec сертифіковані Комісією Ядерного Регулювання США. Згідно з веб-сторінкою Holtec (www.holtecinternational.com), дані контейнери використовуються на 33 американських АЕС. Близько 4000 залізничних контейнерів фірми Holtec також будуть використані в запланованому приватному тимчасовому сховищі для відпрацьованого палива в штаті Юта.

Exelon, найбільша ядерна компанія США, також використовує контейнери для відпрацьованого палива фірми Холтек. У 1999 та 2000 р.р. Оскару Шірані, як провідному спеціалісту з контролю за якістю компанії Екселон, було доручено перевірити якість контейнерів фірми Holtec. Під час перевірок Шірані знайшов численні “значні проектні і виробничі помилки” під час перевірок компанії Холтек (проектувальника контейнерів), фірм Omni Fabrication та U.S. Tool & Die (субпідрядників, що відповідають за виробництво контейнерів). До того ж він знайшов “значні порушення” в

У ВИПУСКУ

“Славнозвісна” американська компанія Холтек виграла тендер Енергоатому	1
ЄБРР: настав час змінити енергетичну політику	3
Зона землетрусу: Японія уникає ядерног лиха	4
Антиядерні новини з Росії	6
З місцевої преси: новини Рівненської та Хмельницької АЕС	8

самій програмі з якості за контролем. Проблеми були настільки великими, що пан Шірані вимагав наказу про повну зупинку робіт виробників контейнерів, поки всі порушення не будуть усунені. Замість того, щоб прислухатися до порад експерта, керівництво компанії Exelon звільнило пана Шірані. Згідно з висновками пана Шірані, всі знайдені ним недоліки в проектуванні та виробництві контейнерів свідчать, що міцність та надійність конструкції контейнерів фірми Holtec сумнівна, особливо під час теплових навантажень, які виникають, наприклад, під час транспортних аварій.

Хоч Комісія ядерного регулювання (КЯР) і відхилила стурбованість Шірані, інспектор по сухих контейнерах Рос Лендсмен з КЯР 3-го регіону (з офісом у м. Чикаго) не погодився з резолюцією КЯР щодо стурбованості Шірані і не

підписав її, стверджуючи, що такий самий тип мислення призвів до катастрофи космічного Шатлу НАСА.¹ В вересні 2003 він зазначив: "Holtex, на мою думку, має нефективну програму контролю за якістю, а компанія US Tool&Die взагалі не має програми контролю за якістю"². Лендсмен додав, що відділ управління ядерними реакторами в КЯР провів поганий контроль за виявленими значними помилками і покvapливо закpив їх.

Шірані заявляє, що всі існуючі контейнери Holtex, деякі з них уже заповнені високорадіоактивними відходами, а деякі ще виготовляють, жадливо порушують як інженерні норми Американської спілки інженерів-механіків (АСІМ) та Національного інституту стандартизації США (НІС), а також і норми КЯР. Він зробив висновок, що контейнери Holtex не більше, ніж "ящики для сміття", якщо вони не виготовлені у відповідності з державними технічними нормами.

Шірані назвав такі конкретні приклади порушень гарантії якості і проблеми, які з цього впливають:

- проблеми із зварюванням: неправильне "швидке охолодження" гарячих зварювальних швів та металу контейнерів з використанням вентиляторів та обладнання для охолодження повітря (що є порушенням норм АСІМ та НІС) збільшує ризик розколювання та тріскання нерівномірно охолоджених зварювальних швів і металу, що не виправдовує мету виробництва цих контейнерів. Над зварювальними швами також працюють некваліфіковані зварники. Навіть КЯР погодилася з тим, що "якість зварювання не відповідає вимогам відповідних правил";
- неадекватний контроль за якістю матеріалів, які використовуються у процесі виробництва, що викликає ризик ламкості і слабкості контейнерів;
- відмова компанії Holtex повідомити про утворення дірок у матеріалі нейтронного екрану

(нейтрони - це особливо небезпечні виділення з високорадіоактивних відходів);

- відмова компанії US Tool&Die використовувати тестування зразків для випробування та регулярно проводити теплову післязварювальну обробку, як того вимагають норми АСІМ. Це також є порушенням норм, внесених до ліцензійної угоди з КЯР;

- інспектори контролю за якістю компаній Holtex та US Tool&Die не беруть до уваги сотні неприйнятних умов, відхилень від оригінального проекту під час виробництва контейнерів. Відхилення від оригінального проекту сягають змін проекту, що потребують повторного аналізу для отримання гарантій того, що вироблені контейнери відповідають структурній цілісності конструкції первинного проекту. Річ у тім, що такий повторний аналіз ніколи не робився, що є порушенням норм АСІМ та НІС, як і інструкцій КЯР. Це вказує на те, що міцність та надійність конструкції таких контейнерів викликає сумніви, говорить Шірані;

- згода Holtex з тим, що компанія US Tool&Die має право приймати рішення та вносити зміни до проекту, незважаючи на те, що US Tool&Die не має можливостей контролю проекту відповідно до їх програми з контролю за якістю;

- відмова програмою контролю за якістю компанії Holtex провести "аналіз першопричин", навіть за ситуації, що якраз першопричини створюють більшість повторюваних дефектів;

- незгода компанією Exelon довести аудит до завершення, щоб підтвердити, що проблеми було вирішено, це при тому, що вони знають, що знайдені Шірані недоліки можуть мати мати згубний вплив на конструкцію;

- сфабриковані документи щодо контролю за якістю компанії Exelon та оманливе дослідження КЯР вказують, що твердження Шірані про порушення контролю за якістю продукції були вирішені, хоч насправді цього не відбулося;
- брак розуміння КЯР процесу контролю за проектом і програми компанії Holtex з контролю за якістю продукції і невміння

пов'язати помилки при зварюванні, проектуванні, виробництві з контролем за постачанням матеріалів. КЯР бракує діючого корегуючого механізму для повторних результатів. Шірані твердить, що те, що він знайшов під час аудиту, поставило КЯР в незручне становище, бо лише кілька місяців до нього, контейнери компанії Holtex були перевірені ними і ніяких недоліків не було виявлено.

Шірані робить висновки, що ці численні помилки в проектуванні та виробництві ставлять під сумнів міцність та надійність конструкції контейнерів компанії Holtex, особливо під час теплових навантажень, таких як під час серйозних транспортних аварій.. Він застерігає, що його восьмиденний аудит виявив лише незначну частину проблем, і що можуть бути ще й інші недоліки, що досі ще не ідентифіковані.

У часи, коли в нашу країну вільно почали надходити новини з Заходу не лише про недоліки капіталістичної системи, багатьох автомобілістів шокував один факт. Західні автомобілебудівні компанії час від часу відкликали десятки тисяч автомобілів, маючи лише підозру, що конструкція авта може за деяких обставин проявити недоліки, небезпечні для пасажирів. Кожен може уявити відмінність у масштабах виявлення недоліків конструкцій автомобіля та КОНТЕЙНЕРА ЗІ ЗБЕРІГАННЯ ВИСОКОРАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ. НАЕК "Енергоатом" продовжує ігнорувати деталі в ядерній енергетиці, незважаючи на те, що саме у цій галузі трапилася найбільша у світі техногенна катастрофа.

Готуючи статтю використали матеріали Кевіна Кемпса, NIRS. Примітки:

1. Elizabeth Brackett, "Nuclear Controversy," "Chicago Tonight," WTTW Channel 11 Television, Chicago, Illinois, January 29, 2004.
2. J.A. Savage, "Whistleblower Alleges PG&E Proposed Dry Casks Slipshod," California Energy Circuit, Vol. 1, No. 1, Berkeley, California, September 5, 2003.

ЄБРР: настав час змінити енергетичну політику

Джерело інформації: NIRS/WISE "NUCLEAR MONITOR" №618, 2004
Автор: Ентоні Фрогат.

В середині жовтня Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) повідомив про розгляд можливості злиття його Енергетичного відділу та Відділу природних ресурсів, копію цього рішення можна побачити на сайті www.ebrd.com.

ЄБРР - єдина міжнародна фінансова установа, що фінансує атомну енергетику. В 2004 році Банк виділив позику у 42 мільйони доларів США, на додаток до позики (у сумі 80 мільйонів доларів США) наданої Європейським Союзом і здійсненої через програму кредитування Євроатому для реалізації дуже спірного проекту модернізації та впровадження заходів з підвищення безпеки нових ядерних реакторів на РАЕС та ХАЕС.

Це вперше ЄБРР профінансував ядерний проект, хоча перед цим він спробував фінансувати завершення будівництва реактора в Моховце у Словаччині та попередній варіант проекту будови ХАЕС-2/РАЕС-4 в Україні.

Інші міжнародні та регіональні фінансові установи не фінансують проекти, пов'язані з ядерною енергією. Навіть Всесвітній банк, який ніколи не відзначався розумінням екологічних проблем, все ж безпосередньо не фінансує атомні проекти. Аналогічно, Азіатський банк розвитку проводить чітко визначену неядерну політику.

Коли у 1991 році був заснований ЄБРР, то це була перша міжнародна фінансова установа, з утворенням якої в статуті було чітко обумовлено вимоги щодо впровадження в діяльність принципів екологічно чистого та стабільного розвитку. Проте з того часу енергетична політика Банку не відповідає цим вимогам.

Крім наданих кредитів для ядерної енергетики, Банк не зміг створити умов для кредитування розвитку відновлюваних джерел енергії, разом з тим він надавав позики

для всебічного розвитку нафтового та газового секторів у Росії та Каспійському регіоні, при цьому не вживаючи належних заходів щодо збереження навколишнього середовища та прав місцевого населення.

Згідно з Екологічною політикою Банку, "ЄБРР може також виконувати Стратегічні екологічні оцінки (СЕО) можливих екологічних наслідків запропонованих планів та програм сектору, країни чи регіону, які потенційно можуть впливати на навколишнє середовище".

Однак, незважаючи на численні пропозиції CEE Bankwatch Network (Мережа Bankwatch Східної та Центральної Європи) та рекомендацій Четвертої конференції міністрів "Навколишнє середовище для Європи", що відбулась в м.Орхус (Данія) у червні 1998 року (1) стосовно виконання Стратегічної екологічної оцінки, ЄБРР відмовився провести СЕО нової Енергетичної політики і не дав жодних пояснень щодо такого рішення.

ЄБРР тепер повинен реформувати свою енергетичну політику:

- змінити свою енергетичну політику так, щоб більше не підтримувати ядерні проекти;
- ввести обов'язкові цілі для кредитування розвитку відновлювальних джерел енергії та прискорених програм підтримки розвитку технологій в регіоні. Це значно допомогло б розвитку відновлюваної енергетики в Центральній та Східній Європі та, насамперед, дозволило б новим членам Європейського союзу виконати поставлені перед ними цілі щодо відновлюваної енергетики;

- встановити та виконувати чіткі вимоги до проектів, у яких задіяні видобувні галузі промисловості;
- довести свої зобов'язання щодо сталого розвитку шляхом проведення Стратегічної екологічної оцінки першого варіанту Енергетичної політики Банку, що повинно обов'язково включати оцінку можливих альтернативних варіантів.

Перегляд енергетичної політики проходить в декілька етапів:

- до кінця 2004 року ЄБРР приймав зауваження щодо існуючої політики банку.
- після перегляду проект буде опубліковано у новій редакції. Орієнтовно це буде в березні, після чого триватиме 45-денний консультативний період. Проект втілюватиметься в життя Правлінням директорів банку, що складається з представників європейських та міжнародних урядів.

Якщо Ви бажаєте отримати більше інформації, звертайтеся до Юрія Урбанського urbik@bankwatch.org - в CEE Bankwatch Network чи зайдіть на сайт: www.bankwatch.org.

Примітки:

1 Міністри погодились, що "...стратегічна екологічна оцінка полегшує систематичні аналізи екологічного впливу запропонованої політики, планів та програм, а також запрошує країни, міжнародні фінансові установи проводити стратегічні екологічні оцінки".

Уже після виходу статті з друку регіональні робочі групи з питань існуючої енергетичної політики відбулися в Москві, Лондоні та Софії. Представники екологічних

громадських організацій задоволені результатами зустрічей, адже працівники Банку до них прислухалися. Але необхідно докласти ще багато зусиль щоб пропозиції, які надійшли, були включені до

енергетичної політики Банку. На зустрічах гостро критикувалась існуюча політика банку щодо розробки нових нафтових родовищ; також неурядові організації закликали не фінансувати будівництво та

модернізацію атомних блоків, а лише проекти, пов'язані з виведенням блоків з експлуатації, наголошувалось на необхідності проводити глибоку соціально-екологічну оцінку проектів.

ЗОНА ЗЕМЛЕТРУСУ: ЯПОНІЯ УНИКАЄ ЯДЕРНОГО ЛИХА

Джерело інформації: NIRS/WISE "NUCLEAR MONITOR" №618, 2004

Автор: Філіп Вайт, Громадський центр ядерної інформації, Токіо, Японія.

Для багатьох, мабуть, очевидно, що будівництво ядерних реакторів в зоні землетрусів - це безглузда ідея, але в хиткій Японії є 52 реактори (скоро буде 53). В той час, коли префектура Ніігата була уражена через недавні коливання земної поверхні, і коли зазнали руйнувань будинки і погасли вогні в місті Кашівазакі, місцева атомна електростанція (АЕС) продовжувала працювати.

Атомна електростанція Кашівазакі-Каріва виділялася наче маяк в морі темряви, була свідченням того, що людина є володарем елементів, що прогрес може завоювати природу ще раз. Вся електроенергія, що виробляється цією АЕС, не використовується, у префектурі Кашівазакі, цей цінний товар відсилається до столиці Японії - Токіо (1).

На даному етапі немає чіткої картини того, який вплив мали землетруси на атомну станцію, але існують звіти про вилив кількох сот літрів охолоджувача зі сховища відпрацьованого палива. Звичайно, якби це справді трапилось, влада запевнила б нас, що жодна крапля не потрапила в навколишнє середовище.

Мабуть, важко було в перші дні японської атомізації запевнити скептичних громадян в безпеці атомної енергії. "Провидці" в уряді та промисловості продумали досить розумну схему, щоб допомогти людям зрозуміти, що пропонувані для будівництва реактори не будуть руйнуватися. Ця схема мала три основні аспекти. Згідно з першим, науковці запевняли, що знають, де відбуватимуться землетруси, а де ні. Другий стверджує, що ті ж науковці могли передбачити найбільшу силу землетрусу в даному місці. Третій аспект базувався на вірі людей в технології (такій звичайній на той час, хоча мало хто погодиться, що

така віра існує сьогодні).

З тих пір, як Homo sapiens вперше прийшли з Африки лише з палицею та декількома кам'яними інструментами в руках, нас поглинув "прогрес". Нашим життєвим кредо було завоювати природу, і технології були засобом втілення цього кредо в життя. Такими були популярні в той час переконання, тому, коли провидці казали людям, що АЕС, які вони збудують, витримають землетрус найбільшої сили, люди вірили в це беззаперечно.

"Землетрусостійкі" проектні норми.

Будівлі та обладнання АЕС віднесені до чотирьох категорій на основі потенційної небезпеки надходження радіації в атмосферу. До липня 1981 року існувало лише три класи: "А" - найбільш важливий, "В" - для будівель і споруд з меншим рівнем безпеки, ніж клас "А", клас "С" - для будівель і обладнання з таким самим класом безпеки, як у звичайних промислових заводів.

Будівлі та обладнання класу "А" повинні вистояти у найпотужніший прогнозований землетрус, відомий як "найсильніший землетрус, що закладається при проектуванні". Потужність цього землетрусу оцінюється на основі минулих землетрусів та розташування найбільш ймовірних геологічних розломів. Найвища категорія "Ас"

була введена в червні 1981 року і включала будівлі та обладнання з класу "А", які здавались особливо важливими. Ці будівлі та обладнання повинні протистояти землетрусам "верхньої межі", що закладено при проектуванні.

Можна подумати, яка ж різниця між "найсильнішим" землетрусом та землетрусом "верхньої межі". Передбачається, що землетрус "верхньої межі" більший від "найсильнішого" землетрусу. На перший погляд, різниця між ними значна, але не обов'язково. За умови якщо поблизу не було виявлено ніяких геологічних розломів, передбачена сила землетрусу в 6,5 балів є межею стійкості АЕС.

Проникливі читачі, певно, помітили, що реактори, побудовані до 1981 року, не розраховані протистояти землетрусам "верхньої межі". На щастя для розробників, у нових нормах окремо сказано, що старі блоки не потребують перепланування. Фактично, в декількох випадках перших обрахунків для обох категорій землетрусів ("найсильнішого" та землетрусу "верхньої межі") було виявлено, що норми занижені, і наступні реактори будувалися за більш суворими стандартами. Але жоден з побудованих реакторів не проектувався так, щоб витримати землетрус такої сили, який вдарив по АЕС Кобе в 1995. Найпотужніший землетрус розрахований для 3-го, 4-го і 5-го

блоків АЕС Хамаока, які побудовані безпосередньо на межі геологічної плити. (2) Вони розраховані на землетрус прискоренням 600 галів (3) на рівні материкової породи. Землетрус в Кобе було оцінено в 833 гали.

Для прикладу, вимірювальний пристрій 5-го ректору АЕС Кашівазакі - Каріва зареєстрував землетрус прискоренням 54 гали у материковій породі. В епіцентрі землетрусу було зареєстровано 1700 гали, але АЕС Кашівазакі - Каріва знаходиться на відстані лише 30 км від епіцентру. Зазвичай, коливання на рівні менші, ніж на основі материкової породи. Енергетичні компанії користуються цим, вказуючи, що фундаменти електростанцій знаходяться саме на материковій породі.

Майже всі японські АЕС розміщені на територіях, які офіційно визнані сейсмонебезпечними (велика можливість землетрусів магнітудою 7 та більше балів) або прилеглих до них. Також не варто забувати про інші ядерні установки, окрім АЕС. Наприклад, комплекс у Роккашо має чи незабаром матиме установки для збагачення урану, для зберігання та переробки відпрацьованого палива та виробництва МОКС-палива (4).

У свій час, завод у Роккашо було дуже вигідно виключено зі списку об'єктів, які вимагають особливого сейсмомоніторингу. Хоча він був в першому списку, але тоді це все здавалось дуже далеким та несуттєвим, навіть враховуючи те, що ризик землетрусів був не меншим, ніж на інших територіях. Тепер завод став центром ядерного циклу і це питання дуже важливе.

Класифікація будівель та обладнання

Очікується, що саме в класі "As" повинні розміщуватись реактори АЕС та резервуари з

відпрацьованим ядерним паливом. Саме тому дивним є те, що турбіна та будівля турбіни ядерних реакторів з водою під тиском, що стали відомими після недавньої аварії на 3 блоці атомної електростанції Міхама, розміщені в класі "C". Комітет з ядерної та промислової безпеки визнав, що вторинні системи (такі, як турбіни) вимагають більшої уваги в майбутньому. Тому цікаво, чи при наступному перегляді існуючих сейсмічних норм це буде враховано. Поки що нема ніяких ознак таких змін. Більш ймовірно, що Міхама-3 так і залишиться осторонь питань сейсмонебезпеки. Також влада повинна була б звернути увагу і на проблему старіння реакторів, чого їй зовсім не хочеться робити. Серед усіх японських реакторів протистояти землетрусам (що дуже сумнівно) спроектовані лише нові реактори. Мало віриться у здатність старих, недостатньо захищених реакторів, з трубами тоншими за нормативні, протистояти землетрусам.

"Провидці" недооцінили магнітуду землетрусів, були самовпевнені в класифікації, занадто оптимістично ставились до довговічності реакторів, і, можливо, навіть допустили кілька помилок у розрахунках сейсмічних зон. Та, правду кажучи, жоден реактор ще не було зруйновано, радіація не потрапляла в навколишнє середовище в результаті землетрусу, тоді навіщо цей галас? А галас викликаний нестачею переконливих доказів, які б демонстрували, що ніякої атомної аварії, спричиненої землетрусом, не відбудеться.

Побоювання місцевих жителів

І, нарешті, щодо жителів міста Кашівазакі та села Каріва. Вони пережили страшне випробування, хоча, певне, менше, ніж люди, що живуть біля епіцентру землетрусу. Якби епіцентр землетрусу був безпосередньо під АЕС і трапилася б аварія, аварійні системи повністю вийшли б з

ладу.

Люди спали під відкритим небом, в автомобілях, палатках тощо, щоб уникнути будівель, що руйнувалися від сили землетрусу, хаос також був на дорогах та залізницях. Що б сталося, якби необхідна була повна евакуація? Існуюча аварійна система евакуації в регіонах розміщення АЕС не відповідає тому, якою вона повинна бути, та й логіка ядерної евакуації повністю суперечить логіці евакуації від землетрусів.

Розуміючи це, деякі люди звернулись до Токійської електричної компанії (ТЕК) з проханням закрити реактори, доки все не стане на свої місця. Але управління ТЕК, виходячи з переконання про абсолютну непорушність їхніх технологій, чи, можливо, просто навмисне, залишило реактори в дії. Незважаючи на це, в засобах масової інформації не було жодних повідомлень про ситуацію, що склалася. Сумнівно, що багато хто в Токіо знали про те, що енергія, що живить їхні телевізори, надходить з регіонів, де в той час лютувала природна стихія.

Примітки:

1. Кашівазакі-Каріва АЕС належить до ТЕК, хоча електроенергія Префектури Ніігати забезпечується Електричною компанією Тохоку.
2. АЕС Хамаока розміщена прямо на межі Філіппінської та Північноамериканської геологічних плит. Фактично ця АЕС затиснута між чотирма плитами: двома згаданими плюс Тихоокеанською та Євразійською.
3. 5-ий реактор АЕС Хамаока заплановано ввести в експлуатацію в січні 2005.
3. Гал одиниця прискорення, 1гал = 0,01 м/с².
4. МОКС-паливо з англійського mixed-oxide (MOX) fuel, що означає змішане оксидне паливо. Це ядерне паливо, що складається з суміші діоксидів урану та плутонію.

Росія на порозі нового Чорнобиля!

Джерело інформації: прес-реліз "Екозахист!"

Термін дії найнебезпечніших АЕС продовжено, кількість радіоактивних відходів жахлива, а охороняти ядерні об'єкти в Росії так і не навчилися.

16 грудня президент Росії Володимир Путін провів засідання Держдуми з проблем атомної енергетики на Калінінській АЕС. Під час засідання він заявив, що термін дії 10 старих реакторів буде продовжено, наголосив на недостатній охороні ядерних об'єктів, а також про наявність в Росії 70 млн. тонн твердих радіоактивних відходів.

Рішення щодо продовження тривалості роботи (дії) реакторів стосується найстаріших та найнебезпечніших реакторів першого покоління, що були створені задовго до Чорнобильської аварії. Серед цих АЕС - Ленінградська, Кольська, Нововоронежська, на яких працюють блоки типу РМБК-1000 та ВВЕР-440/230, які мають серйозні технічні недоліки. Незважаючи на те, що такі блоки закриваються в інших країнах світу через неможливість доведення їх до сучасних стандартів безпеки, російські атомники все ще люблять рішення щодо продовження терміну служби реакторів.

Блоки типу РМБК були виведені з експлуатації в Україні, на сьогодні також виводяться з експлуатації в Литві. В 2002 році почалося виведення з ладу блоків ВВЕР-440/230 в Болгарії, заплановані терміни виведення таких реакторів в Чехії та Словаччині.

"Рішення про продовження терміну дії найстаріших АЕС - найнебезпечніше рішення російської влади з часів Чорнобильської катастрофи. Наймасштабніша ядерна трагедія так нічому і не навчила ні атомну промисловість, ні російську владу - країна знову на межі ядерної катастрофи завдяки зусиллям Росатому", - заявив Володимир Сливяк, співголова екологічної групи "Екозахист!", що виступає проти експлуатації ядерних реакторів.

Під час засідання В.В.Путін вперше назвав цифру про кількість накопичених радіоактивних відходів (РАВ) у Росії. Екологи впродовж багатьох років вимагають розсекречення

інформації про кількість РАВ, але досі офіційні структури Росії відмовлялись її оприлюднювати. Однак названа цифра про кількість накопичених РАВ не є повною. Крім твердих відходів, в Росії зберігаються і рідкі РАВ, а також найбільш небезпечний вид радіоактивних відходів - відпрацьоване ядерне паливо.

В.В.Путін також заявив, що сховища радіоактивних матеріалів повинні краще захищатись. Російські екологи неодноразово звертали увагу влади на те, що ядерні матеріали недостатньо охороняються, але атомна промисловість вперто це заперечувала.

На жаль, незважаючи на численні заяви російського президента, що були зроблені цього року, ситуація на ядерних об'єктах Росії так і не покращилась. Очевидно, теперішнє керівництво атомної промисловості не здатне кардинально покращити ситуацію, тому йому варто піти у відставку.

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ПЕРЕТВОРИЛАСЯ В АТОМНУ

Джерело інформації: прес-реліз "Екозахист!"

Екологи вважають, що необхідно створити сильний державний орган для проведення екологічної експертизи, незалежний від будь-яких галузей промисловості. Інакше природні ресурси будуть знищені.

Після завершення адміністративної реформи, що паралізувала роботу федеральних органів влади на значний проміжок часу 2004 року, стало зрозуміло, що в результаті екологічні інтереси знову були проігноровані російською владою, атомна індустрія одержала нові важелі впливу.

Федеральній службі з екологічного, технологічного й

атомного нагляду, що підпорядкована прем'єр-міністру Фрадкову, було передано ряд найважливіших функцій, включаючи екологічну експертизу промислових проєктів. На думку групи "Екозахист!", тепер на правдивість проведення державної екологічної експертизи і відповідність її російським і міжнародним природоохоронним нормам розраховувати не доводиться. Досить знати

біографію її керівника Андрія Малишева - колишнього заміниста в Мінатомі, а з 2 червня 2004 року - в.о. керівника Федеральної служби з екологічного, технологічного й атомного нагляду. Російська громадськість традиційно розглядала екологічну експертизу як один з останніх і найважливіших рубежів оборони проти прощтовхування видатних за своєю руйнівністю "проєктів

століття”. Тепер командування цим процесом втрапило в превірені руки продовжувачів справи Чорнобиля.

“Це повний абсурд. Наглядовий орган повинен контролювати дії підприємств і федеральних структур, а не проводити державну експертизу промислових проектів. Поєднання цих функцій - ідеальна можливість для корупції. Ми закликаємо уряд створити незалежний від будь-яких відомчих інтересів орган для проведення державної екологічної експертизи, інакше природні

ресурси Росії будуть незабаром знищені, - говорить Володимир Сливяк, співголова російської екологічної групи “Екозахист!”. - До того ж, нинішній керівник Федеральної служби з екологічного, технологічного й атомного нагляду - лобіст інтересів атомної індустрії. Саме Малишев видавав всі існуючі ліцензії на продовження терміну служби найбільш небезпечних реакторів - Чорнобильського типу, що вже вичерпали свій ресурс. Щодо А.Малишева існують серйозні підозри, що він створив структури в самій атомній

промисловості, що дозволяють відмивати кошти, вилучені з держбюджету”.

Наприкінці 2003 р. голова комітету з безпеки Державної Думи РФ В.Ілюхін звернувся до ФСБ із запитом стосовно причетності Андрія Малишева до корупції в самій атомній промисловості.

Зі змістом довідки, що була додана до запиту депутата, можна ознайомитись в Інтернеті на сайті: <http://www.antiatom.ru/pr/pr040218.htm>

25 років тому

Тоді.

Що відбувалося 25 років тому? Ми повертаємось до новин WISE Бюлетеня 1979 року, щоб порівняти атомні новини тоді і тепер.

Тепер.

У 6-му випуску Міжнародного бюлетеня WISE 1979 року писалося про проблему зняття з експлуатації атомних блоків у Німеччині: “уряд Нижньої Саксонії в західній Німеччині вимагає від компаній операторів АЕС гарантій в тому, що ними буде оплачено вартість демонтування АЕС. Такі гарантії вимагаються ще до розгляду дозволів на будівництво”(WISE № 6, жовтень 1979).

В землі Нижня Саксонія було побудовано 4 АЕС: Штаде (зараз закрита), Емсланд (один реактор працює, один закрито), Унтерезер і Гронде. Додатково було вибрано три ділянки для підземних сховищ ядерних відходів (Конрад, Ессе і Горлебен) (Informationskreis Kernenergie, 23 грудня 2004).

Виведення реакторів з експлуатації - дуже складна та дорога процедура. Значна частина начинки реактора та споруд повинні перероблятися як радіоактивні відходи, і на сьогодні лише невелику кількість реакторів було повністю демонтовано. У всіх цих випадках реальні затрати перевищили початкові розрахунки. В багатьох країнах демонтування буде розтягнуто на десятиріччя, щоб використати кошти з банківських відсотків, які з'являться у фондів виведення реакторів з експлуатації.

Згідно з першими пропозиціями ядерної промисловості, вартість виведення реакторів з експлуатації було оцінено в 10-15% від вартості їх будівництва. Досвід показав, що в дійсності відсоток цих затрат набагато більший. Затрати на виведення з експлуатації реактора Янки Роу в США зросли з \$368 млн. до \$508 млн. через зростання витрат на захоронення відпрацьованого ядерного палива. Коли в Іспанії закривався перший реактор у Ванделлос, затрати на демонтування були оцінені в 138,3 млн. Трьома роками пізніше ця цифра потроїлась до 563 млн. (WISE News Communiqué №394, 21 травня 1993; WISE News Communiqué №485, 23 січня 1998)

Щоб гарантувати повну відповідальність операторів реакторів за їх демонтування, кошти, необхідні для цього, повинні відкладатись та використовуватись лише в цілях виведення ректорів з експлуатації. Дослідження Greenpeace в 2003 році показало, що держави, члени ЄС, прийняли абсолютно різні системи управління фондами виведення реакторів з експлуатації. Деякі країни, такі, як Франція та Німеччина, навіть дозволили операторам АЕС використовувати кошти таких фондів для фінансування розширення компанії. В таких випадках існує ризик, що кошти фондів виведення реакторів з експлуатації можуть бути недоступними, коли необхідно (WISE/NIRS Nuclear Monitor №586, 25 квітня 2003). Європейська комісія не змогла встановити загальні правила управління фондами виведення реакторів з експлуатації. Хоча парламент пропонував проводити управління такими фондами окремо, незалежними органами, але Комісія лише рекомендувала відкладати кошти, необхідні для виведення реакторів з експлуатації (WISE/NIRS Nuclear Monitor №619, 12 листопада 2004).

З місцевої преси: новини Рівненської та Хмельницької АЕС.

Викликають стурбованість та здивування розповіді керівництва Рівненської та Хмельницької АЕС щодо можливого розвитку цих атомних електростанцій в недалекому майбутньому. В цьому випуску “Ядерного Монітору” ми вирішили подати тексти інтерв'ю та статей з Рівненських мас-медіа без коментарів. Ми обов'язково продовжимо цю тему в наступних номерах нашого бюлетеня. Запрошуємо всіх читачів до обговорення.

Редакція “Ядерного Монітору”

17 лютого на вебсторінці газети “Рівне вечірне” у рубриці “ швидкі новини” повідомили про зустріч генерального директора ВП РАЕС Миколи Фрідмана з журналістами на якій він ознайомив їх з досягненнями колективу РАЕС за минулий рік це пуск четвертого енергоблоку, рекордне виробництво електроенергії трьома енергоблоками (13 млрд. 576 тис. кВт.год.), високий коефіцієнт використання встановленої потужності Кввп (84,2%), якісно проведені планово-попереджувальні ремонти, стійка тенденція до зменшення кількості облікових порушень.

Заступник генерального директора з капітального будівництва Віктор Комаринський підкреслив, що безумовний пріоритет на РАЕС надається безпеці, зокрема на заходи з її підвищення в минулому році було витрачено в рамках “Комплексної Програми КМУ” 98 млн. грн. на діючі енергоблоки та 32,5 млн.грн. на новий енергоблок.

Про соціальну політику підприємства розповів заступник генерального директора з кадрів та соціального розвитку Роман Гошовський. На РАЕС робиться все, щоб людина могла ефективно працювати будується житло, при чому кількість нових квартир щороку збільшується, організовується відпочинок працівників та їх дітей, здійснюється матеріальна допомога у набутті освіти.

Разом з тим , **9 лютого те саме “Рівне вечірне” повідомляло:** “Три тисячі будівельників РАЕС з січня цього року пішли у вимушені відпустки, повідомив заступник міського голови Кузнецовська Анатолій Степанюк. А з грудня минулого року вони не отримують заробітної платні, бо НАЕК Енергоатом припинила фінансування добудови об'єктів соціально-культурного призначення і заборгувала їм вже 34 млн. гривень. Стривожені цією ситуацією місцеві депутати вже написали листи в міністерство палива та енергетики та сподіваються, що проблема буде вирішена.”

В №145 від 18 лютого 2005 в статті “Зупинити не можна продовжити” “Рівненська газета” повідомила:

У 2010 році завершується термін експлуатації першого і другого енергоблоків Рівненської АЕС. Проте енергетики вже переймаються питанням, що з ними робити далі: або консервувати, або продовжити їх роботу ще на деякий час.

Досвід інших країн з розвинутою атомною енергетикою свідчить, що термін безпечної експлуатації блока можна продовжити на десять років. Генеральний директор ВП РАЕС Микола Фрідман переконаний, що “життя” рівненських блоків теж варто продовжити.

Перший і другий енергоблоки, збудовані у 1980 і 1981 роках, мають сумарне навантаження 818 мегават. Вони дещо відрізняються від блоків - мільйонників насамперед тим, що на них буває значно менше збоїв у роботі, і працюють вони майже з 90-відсотковою віддачею. Микола Фрідман запевнив, що розмови про застаріле обладнання на блоках не мають підґрунтя. Адже за останній час його неодноразово модернізували.

Але продовжувати термін експлуатації треба з розумом, говорить гендиректор РАЕС. У блоці головне корпус реактора. Ми вивчимо його стан і лише після цього прийматимемо рішення. На станції і в НАЕК “Енергоатом” уже розпочато роботи з теоретичного обґрунтування продовження терміну експлуатації. Звичайно, це дуже дорого, не один десяток мільйонів доларів, але для економіки України буде вигідно і у результаті усі витрати буде виправдано.

Щодо будівництва п'ятого енергоблока то Микола Фрідман зазначив, що поки що треба визначитись з типом реактора, його потужністю і місцем розташування. Хоча котлован під нього вже вирито давно і навіть закладено символічну капсулу.

Продовження рубрики на наступній сторінці

Заступник генерального директора ХАЕС з капітального будівництва Рахлінський Олег в інтерв'ю телеканалу Рівне-1 від 14.02.2005 у відповідь на запитання про можливість будівництва третього енергоблоку ХАЕС заявив:

“Так, ви знаєте що специфічне місто (*Нетішин, ком. Екоклубу*), дуже багато було задіяно будівельників і монтажників на пуску 2-го блоку. Сьогодні фактично ці люди залишилися без роботи, а це за ними стоять реальні сім'ї, діти, вони повинні мати заробіток, повинні за щось жити, вони сьогодні по Україні розбіглися, по різних об'єктах, шукають роботу на різних підприємствах. Ось, а кожному хотілося б працювати вдома, ввечері прийти додому, побути в кругу сім'ї і все таке.

Сьогодні іншої площадки, де можна було б розвивати атомну енергетику, більш готової як Хмельницька атомна електростанція немає. нас не добудовані два блоки третій і четвертий. Третій на ті радянські часи був добудований по кошторисній вартості десь на 65%, четвертий приблизно на 28%. Ми зараз робимо проробки підготовчої роботи до можливого будівництва 3-го енергоблоку.

В чому воно заключається, перше, в тому, що якби при минулому уряді ми вже підготували проект постанови Кабінету Міністрів на будівництво 3-го блоку і в рамках прийнятої в 1996 році програми Верховної Ради України програми розвитку енергетики України до 2010 року. Там чітко записано будівництво 3-го і 4-го енергоблоків Хмельницької АЕС. Так ось, ця постанова була направлена на урядову комісію, вона пройшла узгодження чотирьох державних міністерств. На жаль, при зміні уряду, до цієї теми прийдеться повернутися, тому що вона не підписана, не допрацьована і вже не має законної сили.

Зі своєї сторони ми підготували перелік підготовчих робіт до обстеження блоку №3. Зрозуміло, що його просто так залишити не розумно. Тому що стоять будівельні конструкції, які можуть через деякий час просто обвалитися, їх треба або розібрати, або захистити, щоб не впали. Ці роботи підготовчі, і саме ці роботи по обстеженню виставляєм на тендер, у відповідності до існуючих в Україні законів, тому що це велика вартість. На даний момент, тендерні документи, підготовлені, знаходяться в вищестоячій організації НАЕК “Енергоатом”.

І, крім того, ми заказали нашому Генпроектувальнику, Київському інституту “Енергопроект” зробити техніко-екологічний аналіз по вибору типу реакторної установки для нашого 3-го блоку. Наш третій блок був такий же як і 2-ий. Це російський реактор В-320, ВВЕР-1000. І сьогодні цей аналіз покаже, що нам економічно-вигідніше, який тип реактору вибрати на 3-ій блок. Цей аналіз вже відповідні фахівці на атомній станції подивилися, мають на рахунок цього свою думку, там приводяться варіанти не тільки російських реакторів. А Росія на сьогодні, розробила проекти модернізованих типів реакторної установки, це такі як у нас стоїть на атомній станції, він модернізований тип атомних установок. Допустимі В-392, чи В-392Б, В-412, В-428. 392Б будується два реактори на Калінінській АЕС, В-428 будується в Китаї, і 412 сьогодні будується в Індії.

Я думаю, що найближчим часом на науково-технічній раді НАЕК “Енергоатом” буде прийняте рішення по вибору реакторної установки. А далі будемо діяти у відповідності до законодавства. Це проведення слухань, як відноситься громадкість до цього будівництва. Далі треба отримати дозвіл на проектування і всяке таке інше. Тому, підготовчою роботою ми зараз займаємося.”

ТИМЧАСОВЕ СХОВИЩЕ РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ В АВСТРІЇ

Джерело інформації: NIRS/WISE “NUCLEAR MONITOR” №617, 2004

Протягом лише трьох тижнів було зібрано 25000 підписів у Верхній Австрії проти планів будівництва тимчасового сховища відпрацьованого ядерного палива на АЕС Темелін.

Влада понад 300 міст, у яких проживає більш ніж 1,25 мільйонів жителів також протестує проти сховища радіоактивних відходів, який, як очікується, буде розміщено на станції в Південній Богемії.

Підписи будуть направлені Міністерству з охорони навколишнього середовища Чехії,

щоб продемонструвати протест населення Верхньої Австрії проти планів будівництва тимчасового сховища в Темеліні.

Результати кампанії зі збору підписів оголосили на прес-конференції 18 жовтня, де були присутні члени всіх австрійських політичних партій. Губернатор Верхньої Австрії Джозеф Пурінгер

заявив, що було ініційовано детальний розгляд документів оцінки впливу на навколишнє середовище. Рудолф Аншобер, член Партії Зелених, сказав, що величезний успіх кампанії продемонстрував, що протидія Темелінській АЕС не зменшується з роками, а все ще зростає частково через недавнє рішення продовжити ліцензію на

експлуатацію АЕС Темелін на 10 років.

Компанія CEZ (оператор АЕС), опинилась під всезростаючим тиском, оскільки посилюється австрійський протест. Недержавні організації наголошують на тому, що електроенергія, вироблена на Темелінській АЕС, перевищує потреби Чеської республіки і може експортуватися.

Експорт електроенергії також був

би збитковим, а це, вірогідно, означає, що зростуть ціни на внутрішньому ринку, щоб перекрити недостачу.

Сотні людей в Чеській республіці вже підписали звернення проти тимчасового сховища відходів і закликали населення, що проживає в районі Темеліну, взяти участь в референдумі, який буде проведено згідно законодавства.

В муніципалітеті Темеліну понад

30% жителів підписали звернення стосовно проведення місцевого референдуму проти тимчасового сховища радіоактивних відходів. Місцева влада відмовилась приймати звернення, що призвело до позову НУО в суд на владу Темеліну. Суд округу Ceske Budejovice, столиці району, де розміщена Темелінська АЕС, винесе рішення в 30-тиденний термін і може відхилити рішення місцевої влади і дозволити проведення референдуму.

КОРОТКО

Аварія на ЧАЕС викликала раковий захворювання в Швеції.

Згідно з новими дослідженнями шведських вчених існують статистичні дані, які засвідчують, що аварія на ЧАЕС спричинила зростання кількості онкозахворювань на півночі країни. Зливи, що пройшли після аварії, сприяли тому, що значна кількість радіоактивних викидів осіла переважно на півночі країни. Дослідження були завершені ще 2000 року, але результати опублікували лише зараз в Журналі британської медичної асоціації епідеміології та громадського здоров'я. Причиною такої затримки було скептичне ставлення науковців до результатів досліджень.

www.studyinsweden.se, 19 листопада 2004; Новини БІ-БІ-СІ, 20 листопада 2004

Демонстрації в Італії проти Словенської АЕС.

Amici della Terra (Друзі Землі) та Зелені провели демонстрації в Трієсті (Італія) з метою підвищення обізнаності населення з проблеми АЕС в Крско (Словенія). Демонстранти сиділи перед посольством Словенії та префектурою Трієсти, вимагаючи від влади інформувати населення стосовно ризиків атомних аварій та пов'язаних з цим наслідків.

Згідно з Amici della Terra, основна проблема АЕС в Крско, що її стандарти безпеки не відповідають європейським, і те,

що вона розміщена в зоні високої сейсмонебезпеки і не може витримати землетрус силою 6 балів за шкалою Ріхтера.

Amici della Terra, Рим, 29 листопада 2004

В Угорщині розслідують випадки захворювання на рак, що спричинили

Чорнобильські поїзди смерті.

Угорська державна залізниця заперечує той факт, що вкриті радіоактивним пилом вагони, які прибули з Радянського Союзу відразу після вибуху на ЧАЕС, були помиті в Хедьешшаломі, місті на кордоні Австрії та Угорщини. Міністерство охорони здоров'я почало розслідування в Хедьешшаломі після того, як місцева газета опублікувала статтю про значну кількість смертей від раку на початку 90-х років, що ґрунтувалися на повідомленнях від місцевого населення.

Залізниця запевняє, що згідно з офіційними документами перевірки потягів в 1986 році було виявлено лише 2 радіоактивно забруднених вагони, які негайно повернули назад. Згідно з інформацією місцевої газети, працівники залізниці не були поінформовані про обставини та відповідно не забезпечені захисним одягом. З тих пір більшість з них померли у відносно молодому віці. Залізниця створила комісію для розгляду ситуації.

The Budapest Sun, 16 грудня 2004

Про жахливий спадок Сталіна Таджикистан пам'ятатиме довго.

Таджикистан знаходиться на межі екологічної катастрофи: мільйони тонн радіоактивних відходів забруднюють землі країни. Забруднені землі залишили відкритими, внаслідок чого радіоактивні відходи та речовини поширились на сотні кілометрів, як заявили Saulius Smalys, Душанбе за даними радника ОБСЄ з питань навколишнього середовища. Перша радянська атомна бомба була виготовлена з урану, який видобули на півночі Таджикистану, і там все ще залишається понад 50 мільйонів тонн радіоактивних відходів. Радіоактивне забруднення може поширитись, якщо підвищиться інтенсивність землетрусів та зсувів. У залишених шахтах рівень радіації набагато перевищує норму, також кількість онкозахворювань на півночі країни більша на 250 %, ніж в інших регіонах. ОБСЄ звернулось до МАГАТЕ та НАТО надати кошти для дезактивації території, необхідну кількість оцінено в сотні мільйонів доларів.

Taipei Times, 17 грудня 2004

У Криму знайдено радіоактивні контейнери

В одному із кримських сіл виявлено шість контейнерів з радіоактивними матеріалами. Як повідомили в Міністерстві з надзвичайних ситуацій України, 83-кілограмові контейнери з

маркуванням радіоактивності було знайдено 22 січня під час санкціонованого обшуку на території приватної садиби в селі Ішунь Червоноперекіпського району. Радіоактивний фон на поверхні контейнерів складає 2,14 мікрорентген на годину, що перевищує гранично допустиме випромінювання в 380 разів. З приватного будинку евакуйовано чотири особи. Водночас, як відзначають у міністерстві, загрози населенню і навколишньому середовищу немає.

Кореспондент, 23 січня 2005

Повідомлення Європейської комісії про виведення з експлуатації ядерних реакторів

26 жовтня європейська Комісія оприлюднила повідомлення щодо фінансування виведення ядерних реакторів з експлуатації в країнах ЄС. Дане повідомлення було наслідком "загальних правил для внутрішнього ринку в галузі електроенергії", що був прийнятий у 2003 році. Європейський парламент наполягав на утворенні окремих фондів, якими б керували незалежні органи, проте Комісія відмовилася підписувати цей закон, а запропонувала в 2005р. видати "рекомендацію" стосовно збереження достатньої кількості коштів. Дане повідомлення суттєво змінює методи фінансування виведення з експлуатації атомних електростанцій. Деякі країни вибирають "швидке, невідкладне" демонтування, що потребує значних коштів, в той час, як інші затримують процес демонтування і тим самим відкладають потребу в адекватних фондах. Методи управління цими фондами, а також їх прозорість значно відрізняється в кожній країні. "Друзі Землі" (Європа) назвали це повідомлення недостойним та звинуватили Комісію в спробі захисту ядерних енергопідприємств від ринкової дисципліни шляхом тривалої відмови від здорової конкуренції.

Euractive.com, 1 листопада 2004; прес-реліз FOE Європа, 26 жовтня 2004

Бюджетне фінансування ЧАЕС на 2005 р. не дозволить забезпечити належну ядерну і радіаційну безпеку станції

Об'єм бюджетного фінансування державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" (ДСП "ЧАЕС"), передбачено держбюджетом на 2005 року, не дозволить забезпечити належну ядерну і радіаційну безпеку атомної електростанції. Про це повідомив інформаційно-представницький відділ ДСП "ЧАЕС". Засобу на підтримку в безпечному стані зупинених енергоблоків і об'єкту "Укриття" Чорнобильської АЕС, виконання поточних ремонтних робіт, поводження з радіоактивними відходами, виконання робіт по виведенню енергоблоків з експлуатації не передбачені законом "Про державний бюджет України на 2005 року", наголошується в повідомленні. Бюджетний запит ДСП "ЧАЕС" на 2005 року склав 353,8 млн. грн., тоді як фактично в держбюджеті передбачено тільки 247,9 млн. грн. на фінансування підприємства. Крім того, в поточному держпідприємству необхідно погасити кредиторську заборгованість в сумі 22,8 млн. грн., що виникла в результаті бюджетного недофінансування минулого року. При цьому, як наголошується в повідомленні, бюджетних коштів вистачить тільки на виплату заробітної платні персоналу, оплату енергоносіїв (електроенергії і газу), пожежної охорони, оплату перевезення персоналу і спецхарчування. За інформацією ЧАЕС, дотепер залишається неоплаченим внесок України в будівництво промислового комплексу по поводженню з твердими радіоактивними відходами у розмірі EUR160 тис. Як повідомлялося, заборгованість держбюджету перед станціями за станом на 20 січня досягла 36,1 млн. грн. В результаті цього недофінансування, зокрема, ремонтних робіт устаткування і систем, важливого для ядерної і радіаційної безпеки станції, склало 16 млн. грн. Підприємство одержала офіційне попередження від енергопостачальної компанії

"AES-Київобленерго" про обмеження енергопостачання із-за виниклої заборгованості за спожиту електроенергію. ДСП "ЧАЕС" є (оператором) ядерних установок Чорнобильської АЕС і несе відповідальність за безпеку вже зупинених і тих, що виводяться з експлуатації, енергоблоків станції, а також об'єкту "Укриття".

Київ. 25 січня. ІНТЕРФАКС-Україна

Пожежа на угорській атомній електростанції

На угорській АЕС "Пакш" відбулася пожежа. Надзвичайна подія трапилася ще 20 січня, але в кращих традиціях Чорнобиля керівництво АЕС повідомило про факт загоряння тільки пізно ввечері 23 січня.

За словами генерального директора "Пакш", пожежа не становила загрози для безпеки роботи електростанції, викиду радіоактивних речовин не було. Також не постраждав ніхто із працівників АЕС. За попередніми даними, причиною стала непогашена сигарета, від якої загорілися будматеріали, що використовувались при ремонті даху об'єкта. Матеріальний збиток, нанесений загорянням оцінюється в 100 тис. форинтів (520 доларів). На долю АЕС "Пакш", розташованої в 110 км на південь від Будапешту, припадає 40 % виробленої в Угорщині електроенергії.

Це вже друга серйозна надзвичайна подія на угорській атомній електростанції за останні півтора року. У квітні 2003 р. там відбулася аварія, у результаті якої були серйозно ушкоджені паливні зборки. Правда, як стверджувала тоді угорська сторона, це не вплинуло на роботу ядерного реактора. Інакше вважали фахівці: на їхню думку, станція опинилася на грані катастрофи. Пізніше МАГАТЕ зафіксувало викид радіації й призначило спеціальну комісію, у яку ввійшли й російські фахівці. Після їхньої інспекції був призначений тендер на проведення ремонтних робіт, який виграла російська компанія ТВЭЛ.

Подоробиці, 25 січня 2005

Представництва NIRS/WISE

WISE Amsterdam
P.O. Box 59636
1040 LC Amsterdam
The Netherlands
Tel: +31 20 612 6368
Fax: +31 20 689 2179
Email: wiseamster@antenna.nl
Web: www.antenna.nl/wise

NIRS
1424 16th Street NW, #404
Washington, DC 20036
USA
Tel: +1 202 328 0002
Fax: +1 202 462 2183
Email: nirsnet@nirs.org
Web: www.nirs.org

NIRS Southeast
P.O. Box 7586
Asheville, NC 28802
USA
Tel: +1 828 675 1792
Email: nirs@main.nc.us

WISE Argentina
c/o Taller Ecologista
CC 441
2000 Rosario
Argentina
Email: wiseros@ciudad.com.ar
Web: www.taller.org.ar

WISE Austria
c/o Plattform gegen Atomgefahr
Mathilde Halla
Landstrasse 31
4020 Linz
Austria
Tel: +43 732 774275; +43 664
2416806
Fax: +43 732 785602

Email: post@temelin.at and
post@atomstopp.at
Web: www.temelin.at and
www.atomstopp.at

WISE Czech Republic
c/o Jan Beranek
Chytalky 24
594 55 Dolni Loucky
Czech Republic
Tel: +420 604 207305
Email: wisebrno@ecn.cz

WISE Japan
P.O. Box 1, Konan Post Office
Hiroshima City 739-1491
Japan
Tel/Fax: +81 82 828 2603
Email: kota-
goldencat@kfa.biglobe.ne.jp

WISE Russia
P.O. Box 1477
236000 Kaliningrad
Russia
Tel/fax: +7 95 2784642
Email: ecodefense@online.ru
Web: www.antiatom.ru

WISE Slovakia
c/o SZOPK Sirius
Katarina Bartovicova
Godrova 3/b
811 06 Bratislava
Slovak Republic
Tel: +421 905 935353
Fax: 421 2 5542 4255
Email: wise@wise.sk
Web: www.wise.sk

WISE South Korea
c/o Eco-center

110-470 3F Yeonji Building
219 Yeonji-dong Jongno-gu
Seoul
South Korea
Tel: +82 2 741 4978
Fax: +82 2 741 4979
Email: wisekorea@orgio.net
Web: www.eco-center.org

WISE Sweden
c/o FMKK
Barnangsgatan 23
116 41 Stockholm
Sweden
Tel: +46 8 84 1490
Fax: +46 8 84 5181
Email: info@folkkampanjen.se
Web: www.folkkampanjen.se

WISE Ukraine
P.O. Box 69
Rivne-33023
Ukraine
Tel/fax: +380 362 237024
Email: Ecoclub@ukrwest.net
Web: www.atominfo.org.ua

WISE Uranium
Peter Diehl
Am Schwedenteich 4
01477 Arnsdorf
Germany
Tel: +49 35200 20737
Email: uranium@t-online.de
Web:
www.antenna.nl/wise/uranium

Інформаційний центр з ядерної енергетики NIRS (Nuclear Information & Resource Service) був започаткований в 1978 році у Вашингтоні, США. Всесвітня інформаційна служба з енергетики WISE (World Information Service on Energy) була створена у тому ж році у Амстердамі, Нідерланди. NIRS та WISE об'єднали свої зусилля у 2000 році, створивши всесвітню мережу інформаційних та ресурсних центрів для громадян, екологічних підприємств, які занепокоєні ядерною енергією, радіоактивними викидами, радіацією та цікавляться питаннями відновлюваної енергії. "Nuclear Monitor", англomовний бюлетень WISE/NIRS, публікує міжнародну інформацію 20 разів на рік.

"Ядерний монітор" українською мовою видає громадська екологічна організація "Екоclub". Бюлетень виходить 6 разів на рік, поширюється безкоштовно серед громадських організацій, учбових закладів, бібліотек та населення.

Над україномовним виданням працювали:

Коваленко Ірина, Тетяна Мурза,
Андрій Мартинюк, Ольга Ляшук.

Адреса для листування:

ММГО "Екоclub"
а/с №73
Рівне - 23, Україна
тел./факс (0362) 237024
e-mail: ecoclub@ukrwest.net

Контактна інформація:

вебсайт проекту NIRS/WISE -
Україна: www.atominfo.org.ua
Електронна пошта редактора:
olya@atominfo.org.ua